

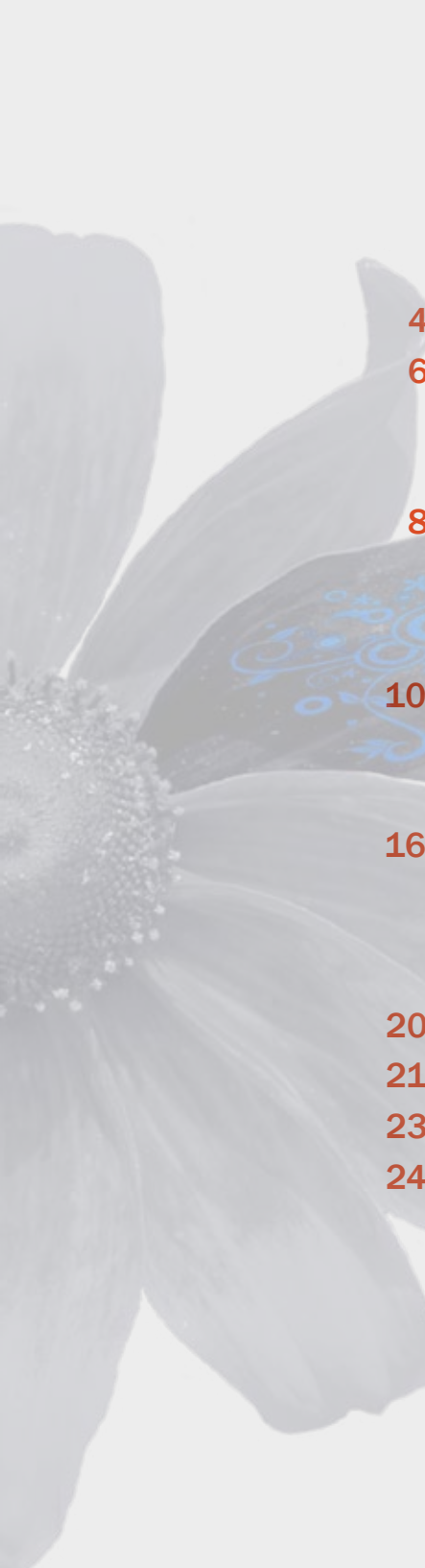
Vuosikertomus 2008

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö

on vuonna 1969 perustettu alan yhteinen edunvalvontajärjestö ja kohtaamispaikka. Se ylläpitää kansainvälisiä yhteyksiä ja kehittää vapaan sivistystyön pedagogista osaamista. VSY korostaa toiminnoillaan sivistyksen, kulttuurin ja aktiivisen osallistumisen merkitystä hyvinvoinnille.

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestöön kuuluu 18 jäsentä, joista 11 opintokeskusta ylläpitävää sivistysliittoa:

Demokraattinen Sivistysliitto, www.desili.fi
Kansalais- ja työväenopistojen liitto, www.ktol.fi
Kansallinen Sivistysliitto, www.kansio.fi
Kansan Sivistystyön Liitto, www.ksl.fi
Kansanvalistusseura, www.kansanvalistusseura.fi
Kirkkopalvelut, www.kirkkopalvelut.fi
Maaseudun Sivistysliitto, www.msl.fi
Opintotoiminnan Keskusliitto, www.okry.fi
Sivistysliitto Kansalaisfoorumi, www.kansalaisfoorumi.fi
Suomen Kansanopistoyhdistys, www.kansanopistot.fi
Suomen Kesäyliopistot, www.kesayliopistot.fi
Suomen Setlementtiliitto, www.setlementtiliitto.fi
Svenska Folkskolans Vänner, www.sfv.fi
Svenska Studiecentralen, www.ssc.fi
Toimihenkilöjärjestöjen Sivistysliitto, www.tjs-opintokeskus.fi
Työväen Sivistysliitto, www.tsl.fi
Urheiluopistojen Yhdistys
Vihreä Sivistysliitto, www.visili.fi

Sisältö

4 Pääsihteerin katsaus vuodesta 2008

6 Vapaan sivistystyön edistäminen

Vaikuttamistoiminta
Kuulemistilaisuudet ja lausunnot
Sidosryhmäyhteistyö

8 Viestintä ja verkostoituminen

Järjestön viestintä
Tiedottajien aamukahvit
Aikuisopiskelijan viikko 2008
Ulkoosuomalaisten aikuisopiskelu SOFIA -hanke

10 Kansainvälinen yhteistyö

Globaali aikuiskoulutusyhteistyö
Eurooppalainen aikuiskoulutusyhteistyö
Pohjoismainen yhteistyö

16 Vapaan sivistystyön osaaminen ja pätevyys VSOP-ohjelma

VSOP-koulutus
Tutkimuksen edistäminen
Kansalaisopinnot verkossa Kovera -verkkosivusto
Arviointia

20 Talous

21 Yhteisjärjestön jäsenet, hallinto ja henkilöstö

23 Jäsenyydet

24 Liitteet

- 1 Vapaan sivistystyön toimijoidet omat näkemykset vahvuuksista ja kehittämistarpeista
- 2 VSY:n kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- 3 Pohjoismaisen matka-apurahan saajat
- 4 VSOP-koulutus ja seminaarit
- 5 Vapaan sivistystyön tutkimuksen apurahat
- 6 Yhteisjärjestön tuloslaskelma ja tase
- 7 Tilintarkastuskertomus
- 8 Yhteisjärjestön säännöt

Pääsihteerin katsaus vuodesta 2008

Vuoden 2008 alku- ja loppuosa elettiin hyvin erilaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Tammikuussa esiteltiin talouden kasvuennusteita ja loppusyksyllä rakennettiin elvytys- ja taantumapaketteja. Yhdysvalloista liikkeelle lähtenyt pankkikriisi laajeni globaalin talouden vaikutuksesta ja uutiset talouden heikkenemisestä ja työttömyyslukujen kasvusta levisivät kaikista maista toinen toisensa perään. Koulutuksen asiantuntijat ryhtyivät pohtimaan talouslaman vaikutuksia omalle toimialalleen. Merkitseekö lama kasvavaa koulutuskysyntää ja lisääntyviä resursseja vai otetaanko käyttöön julkisten menojen leikkuri? Suomessa hallitus valmisteli elvytyspakettia ja lisätalousarviota vuodelle 2009. Odotukset olivat korkealla. 1990-luvun lama oli opettanut, että koulutukseen tulisi nyt satsata, sekä ammatilliseen täsmäkoulutukseen että geneerisiä taitoja kehittävään yleissivistävään koulutukseen. Toisin kävi. Lisätalousarviosta katosivat kaikki siihen ehdotetut vapaata sivistystyötä koskevat varaukset. Oppilaitosten investointeihin ei esitetty enää määrärahoja eikä maahanmuuttajien koulutukseen lisäresursseja. Julkisten menojen lisäykset kohdennettiin rakennusalaan ja liikenneväylien kunnostukseen. Työllisyydestä oltiin oikeutetusti huolissaan.

Hallitusohjelman koulutusta koskevat toimenpiteet oli käynnistetty. Ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta pohtiva AKKU -työryhmä työskenteli alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja tuotti väliraportin 23.6.2008. AKUN rinnalla käynnistettiin opetusministeriön virkamiestyö vapaan sivistystyön kehittämisohjelman (KEHO) laatimiseksi. VSY otti aktiivisen roolin yhdessä Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmän (YTR) kanssa tukeakseen valmistelutyötä ja vaikuttaakseen rakentavalla tavalla KEHO-ohjelmaan. VSY:n hallitus laati SWOT-analyysin viiden oppilaitosmuodon nykytilasta ja tuotos toimi hyvänä tausta-aineistona valmisteluryhmälle (Liite 1). VSY:n puheenjohtajan toimiessa YTR:n puheenjohtajana ja KEHO-ryhmän asiantuntijajäsenenä tarjosi tämä suora yhteys erinomaisen mahdollisuuden välittää VSY:n hallituksen näkemyksiä virkamiesryhmän käyttöön. Vuorovaikutus oli tiivistä.

KEHO-valmisteluryhmä tuotti väliraportin lokakuussa ja sitä käsiteltiin Helsingin suomenkielisellä työväenopistolla pidetyssä seminaarissa 16.10.08. Tilaisuuteen osallistui suuri määrä vapaan sivistystyön edustajaa ja raportti sai myönteisen vastaanoton. Raportti sisälsi paljon täsmentämistä vaativia kohtia rahoitusjärjes-

telmän uudistamisesta, vapaan sivistystyön lain päivittämisestä, oppilaitosrakenteen kehittämisestä sekä uusista kehittämishankkeista. Ehdotus perusrahoituksen muuttamiseksi kaksiosaiseksi (suoriteperusteinen perusosa ja laatu- ja kehittämisrahaksi määriteltävä lisäosa) sai varauksellisen hyväksynnän. KEHO-valmisteluryhmän työ jatkui tavoitteenaan saada loppuraportti valmiiksi helmikuun loppuun mennessä 2009.

Huoli heikkenevän taloustilanteen vaikutuksista koulutukseen sävytti myös joulukuussa 2008 Budapestissa pidettyä Euroopan ja Pohjois-Amerikan alueellista kokousta, jossa valmisteltiin Unescon Aikuiskoulutuksen 6. maailmankonferenssia. Konferenssin lopputulauksessa todettiin seuraavaa:

” CONFINTEA:n valmistelevan kokouksen osallistujat korostavat aikuiskoulutuksen ja oppimisen merkitystä. Aikuisopiskelu antaa valmiuksia sopeutua taloudelliseen ja sosiaaliseen muutokseen, toimia aktiivisina kansalaisina, osallistua kulttuuritoimintaan ja rikastuttaa siten omaa elämäänsä. Monissa maissa kehityssuuntana on ollut aikuiskoulutuksen keskittäminen enenevässä määrin vain ammatilliseen koulutukseen ja työllistymistä edistävään opiskeluun. Kananotossa kysytään, olisiko vallitsevassa maailmantalouden tilanteessa syytä arvioida tätä kehityssuuntaa uudelleen. Aikuisten opiskelu on tällä hetkellä tärkeämpää kuin koskaan ja sillä on suuri merkitys ihmisten elannon ja hyvinvoinnin turvaajana ”

Keskustelu jatkuu varmasti myös maailmanlaajuisessa CONFINTEA-konferenssissa vuonna 2009.

Euroopan unioni on asettanut Lissabonin strategiassa tavoitteeksi olla maailman kilpailukykyisin maanosa vuoteen 2010 mennessä. Euroopan yhteisöjen komissio antoi tiedonannon (Ajantasaiset strategiset puitteet eurooppalaiselle koulutusyhteistyölle) Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous – ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle 16.12.2008. Tiedonannossa todettiin, että EU:n jäsenvaltiot ja komissio ovat tiiviissä yhteistyössä tukeneet kansallisia koulutusjärjestelmä uudistuksia Koulutus 2010 -ohjelmalla. Komissio ehdotti, että koulutusalan eurooppalaisessa yhteistyössä käsitellään vuoteen 2020 ulottuvalla jaksolla seuraavia neljää strategia haastetta:

- tehdään elinikäisestä oppimisesta ja oppijoiden liikkuvuudesta totta
- parannetaan koulutuksen tarjonnan ja tulosten laatua ja tehoa
- edistetään tasapuolisuutta ja aktiivista kansalaisuutta
- tehostetaan innovointia, luovuutta ja yrittäjyyttä kaikilla koulutuksen tasoilla

Talouden heikkeneminen on johtanut kuitenkin aiempaa vahvempiin viesteihin lisätä ammatillista koulutusta ja puhe aktiivisen kansalaisuuden tukemisesta ovat jääneet marginaaliin. Elvytyksen keinovalikoima on hyvin perinteinen, eikä siinä tunnu olevan sijaa humanistisille arvoille. Unescon rooli koulutuksen laaja-alaisen merkityksen edistäjänä ja tukijana on siten edelleen tärkeä.

Pääsihteeri Eeva-Inkeri Sirelius

Vapaan sivistystyön edistäminen

Vaikuttamistoiminta

Vaikuttamistoimet kohdistettiin KEHO-ohjelman valmisteluun. Hallitus tehosti yhteistyötään pitäen useita puhelinkokouksia ja ajoittaen ne sopivasti ennen valmisteluryhmän kokouksia. Näin voitiin antaa evästyksiä ja palautetta valmisteluryhmän asiantuntijajäsenille.

KEHO-valmistelun ohessa laadittiin vastauksia pyydettyihin lausuntoihin alla olevan koston mukaisesti. Vapaan sivistystyön näkyvyyttä ja äänen kuuluvuutta on onnistuttu lisäämään osallistumalla useisiin aikuiskoulutusalan työryhmiin. Jäsenjärjestöjen edustajat tekevät kukin omalta osaltaan arvokasta sidosryhmäyhteistyötä, joten VSY:n henkilöstön osuus on vain pieni osa kokonaispönnisteluista. Lisätietoa VSY:n vaikuttamistoiminnasta liitteessä 2.

Sidosryhmäyhteistyö

Vapaan sivistystyön kehittämisohjelman valmisteluryhmä (KEHO)

OPM asetti 1.2.2008 valmisteluryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus vapaan sivistystyön kehittämisohjelmaksi vuosille 2008–2012. Valmisteluryhmän puheenjohtajaksi nimettiin johtaja Marita Savola opetusministeriöstä ja jäseniksi Risto Hakkarainen Opetushallituksesta sekä erikoissuunnittelija Pasi Rentola, hallitusneuvos Marja-Riitta Pönkä ja kulttuuriasiainneuvos Mirja Virtala opetusministeriöstä. Valmisteluryhmän pysyvinä asiantuntijoina toimivat rehtori Björn Wallén ruotsinkielisen vapaan sivistystyön Bildningsforumin edustajana, sivistystoimen johtaja Juha Sihvonen Koulutuksen arviointineuvostosta, puheenjohtaja Aaro Harju Vapaan sivistystyön yhteisjärjestöstä, varapuheenjohtaja Eeva-Inkeri Sirelius Vapaan sivistystyön

Kuulemistilaisuudet ja lausunnot

Ympäristöministeriö

Ehdokkaiden nimeäminen Suomen kestävän kehityksen toimikuntaan 2008 – 2012

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Valtioneuvoston selonteko valtiontalouden kehityksistä vuosille 2009 – 2012

Opetusministeriö

Jäsenten nimeäminen tutkintojen tuottaman ja muun osaamisen kuvaamiseen perustuvan kansallisen viitekehityksen valmisteluryhmään

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi (HE 116/2008)

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Kotoutumislain toimeenpano (VVS 4/2008 vp)

eurooppalaisesta järjestöstä EAEA:sta. KEHO-ryhmä piti 17 kokousta.

Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä YTR

Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmässä on edustajat kaikista vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista, opetusministeriöstä, Opetushallituksesta ja Suomen kuntaliitosta. Puheenjohtaja Aaro Harju toimi Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmän (YTR) puheenjohtajana ja Kirsi Lähde opetusministeriöstä sihteerinä. Aikuiskoulutuksen tulosalueen johtaja Marita Savola on osallistunut kaikkiin YTR-kokouksiin ja toiminut puheenjohtajan työparina. YTR piti 5 kokousta.

VSY nimesi seuraavat henkilöt edustamaan yhteisjärjestöä:

- Rehtori Kaisa Lindström Suomen kestävän kehityksen toimikunta 2009 – 2012
- Toiminnanjohtaja Pekka Sallila Aikuiskoulutusneuvosto 2006 – 2009
- Rehtori Hannu Salvi Ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen yhteistyöryhmä

VSY:n henkilöstö osallistui seuraavien työryhmien työskentelyyn:

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta 2008–2012

Tutkintojen tuottaman ja muun osaamisen kuvaamiseen perustuvan kansallisen viitekehityksen valmisteluryhmä 2008–2009

Avoimen yliopiston foorumin ja vapaan sivistystyön järjestöjen työryhmä

Aikuisopiskelun, tietopalvelujen, neuvonnan ja ohjauksen toimenpideohjelman koordinaatio- ja seurantaryhmä (ESR-ohjelma 2007–2013)

Avoimissa oppimisympäristöissä aktiiviseksi kansalaiseksi -kehittämishojelman ohjausryhmä

Kansalaisten Eurooppa -ohjelman (2007–2013) ohjausryhmä

Vapaan sivistystyön PD -ohjelman ohjausryhmä, Turun täydennyskoulutuskeskus

Vapaan sivistystyön henkilöstön osaaminen, pätevyys ja työolot -arviointihankkeen suunnitteluryhmä

Kestävän kehityksen koulutuksen yhteisryhmä

Viestintä ja verkostoituminen

Järjestön viestintä

Järjestön viestintä toteutui edellisten vuosien tapaan erityisesti kolmea kanavaa käyttäen: jäsentiedote, kotisivut ja sähköpostitiedotteet. Viestintäsihteerin toimivapaa kevensi viestintätoimintaa, vaikkakin perustoiminnot toteutuivat entiseen tapaan. Sähköinen jäsentiedote ilmestyi kymmenen kertaa ja uutiset päivitettiin kotisivuille www.vsy.fi. Sähköpostitiedotus liittyi erityisesti VSOP-ohjelman koulutustoimintaan. Viestinnän avuksi otettiin käyttöön hallintotietokanta Sakris, joka sijaitsee Suomen Kansanopistoyhdistyksen palvelimella.

Tiedottajien aamukahvit

Vapaan sivistystyön tiedottamisesta kiinnostuneiden aamukahvitoimintaa jatkettiin. Tapaamiset järjestettiin TJS Opintokeskuksessa ja Kansanvalistusseurassa. Tilaisuuksissa keskusteltiin muun muassa järjestöissä tiedottamisesta vastaavien toimenkuvasta, työn haasteista ja keinoista, joilla työtä voitaisiin helpottaa. Yhtenä yhteisenä keinona kokeiltiin tapahtumakalenterin koostamista. Kalenteri koettiin hyödylliseksi: se tiedotti kunkin järjestön omasta toiminnasta, tarjosi yhteisiä kosketuspintoja ja vähensi päällekkäisyyksien mahdollisuutta.

Aamukahvien äärelle on kokoontunut kulloinkin noin 15 henkilöä. Viestinnän vertaisverkostoa ja sen sähköpostilistaa timo-lis-ta@vsy.fi ylläpiti VSY.

Aikuisopiskelijan viikko 2008

Vuoden 2008 Aikuisopiskelijan viikolla VSY järjesti vapaan sivistystyön toimijoille yhteisen ständin Sanomatalon päätapahtumaan. Esittelypöydän ajankäytön organisointi eri toimijoiden välillä toteutui hienosti ja kannusti tämän kaltaiseen yhteisesiintymiseen jatkosakin. VSY tuotti tukimateriaaliksi kaksi roll-up-telinettä uudella visuaalisella ilmeellä ja tekstillä ”Kasvun alkuvoima – utelias elämä”.

Virolais-suomalainen opintolaivamatka

Tallinnan yliopiston aikuiskasvatuksen opintoryhmä järjesti osana Viron Aikuisopiskelijan viikkoa virolais-suomalaisen opintolaivamatkan, jonka tavoitteena oli tarjota epävirallista ja kiinnostavaa opiskelua uudenlaisessa ympäristössä kulttuurienvälisen vuoropuhelun kautta. VSY oli yhteistyökumppanina auttamalla käytännön järjestelyissä ja tiedotuksessa Suomen puolella.

Kuvassa maalauksen opiskelijoita Canillas de Aceitunossa syksyllä 2008. SOFIA järjesti viikonloppukurssin, jossa osallistuttiin kirjoittamisen, maalauksen ja espanjalaisen ruoan työpajoihin.

Ulkosuomalaisten aikuisopiskelu SOFIA -hanke

Vuonna 2005 alkanut SOFIA-hanke päättyi 31.12.2008. Vuonna 2008 hanke tuotti Espanjan Aurinkorannikolla asuville suomalaisille 1885 tuntia kursseja, opintokerhoja ja luentoja, joihin osallistui 1340 henkilöä. Hankkeen tavoitteena oli kokeilla yhden luukun periaatetta siten, että opiskelijat saivat tietoa tarjolla olevista kursseista ja luennoista, avoimen yliopiston monimuoto-opetuksesta sekä kerhoista yhdestä ja samasta SOFIA:n palvelupisteestä. Pilottihanke haluttiin vakinaistaa ja Aurinkorannikon suomalaiset

ottivat SOFIA:n koulutuspalvelujen turvaamisen omiin käsiinsä. SOFIA:n kannatusyhdistys perustettiin keväällä 2008 ja yhdistys rekisteröitiin Suomessa 26.8.2008. Opetusministeriössä valmisteltiin hankerahoituksena myönnetyn avustuksen siirtämistä omaksi kohdakseen valtion budjettiin momentille 29.53. Kannatusyhdistyksen jäseneksi voi hakeutua henkilöjäsenten lisäksi Suomessa ja Aurinkorannikolla toimivat sivistysjärjestöt ja kulttuuriyhdistykset.

Kansainvälinen yhteistyö

Globaali aikuiskoulutusyhteistyö

VSY:n edustajat osallistuivat Unescon järjestämään Aikuiskoulutuksen 6. maailmankonferenssia valmistelevaan Euroopan ja Pohjois-Amerikan alueelliseen kokoukseen, joka pidettiin joulukuussa Budapes-tissa. Pääsihteeri kuului Suomen viralliseen delegaatioon, jota johti Ulla-Jill Karlsson ope-tusministeriöstä. Varapuheenjohtaja Jyrki Ijäs oli mukana EAEA:n tarkkailijana. Pääsihteeri osallistui round table -keskusteluun, jonka aiheena oli aikuiskoulutuksen valtakunnalli-nen ohjaus ja laadunhallinta.

Unesco esitti toivomuksen, että Suomi panos-taisi myös varsinaiseen vuonna 2009 järjes-tettävään CONFINTEA-konferenssiin tarjoamal-la asiantuntijatukea konferenssin ohjelmaan.

Eurooppalainen aikuiskoulutusyhteistyö

European Association for the Education of Adults

Vuonna 2008 VSY osallistui EAEA:n toimintaan kahdella tavalla: kansainvälisten asioiden sih-teeri vastasi EAEA:n tiedotuksesta järjestön toimintasuunnitelman mukaisesti ja pääsih-teeri osallistui EAEA:n hallitustyöskentelyyn sen varapuheenjohtajana.

EAEA:n rooli Euroopan unionin komission ”kriittisenä ystävänä” jatkui. Komission vuon-na 2007 hyväksymä tiedoksianto *Its always a good time to learn* siirtyi toteuttamisvaihee-seen. Komission yksikön johtaja Marta Fer-reira vieraili EAEA:n hallituksen kokouksessa helmikuussa keskustellakseen syvenevästä yhteistyöstä.

EAEA vahvisti rooliaan edunvalvojana ja esi-tti kannanotot muun muassa aiheista Inter-cultural Learning ja Adult Literacy. EAEA laati

lausunnon myös Unescon CONFINTEA-konfe-renssia valmistelevaan Euroopan ja Pohjois-Amerikan alueelliseen kokoukseen.

Malahidessa, Irlannissa pidetyn vuosikok-ouksen avasi Irlannin presidentti Mc Aleese koskettavalla ja henkilökohtaisella puheel-laan elinikäisen oppimisen merkityksestä. Tilaisuus oli historiallinen, koska kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun EAEA:n vuosiko-kouksen avasi järjestäjämään president-ti. Kokoukseen osallistui varapuheenjohtaja Heljä Nurmela VSY:n edustajana. Kokouksen yhteydessä järjestetyn konferenssin ja vuo-den 2008 Grundtvig-palkinnon aiheena oli Eu-roopan kulttuurienvälinen vuorovaikutus. VSY tuotti aiheesta julisteen.

VSY suunnitteli ja toteutti Brysselin toimiston kanssa EU-parlamentissa järjestetyn EAEA:n vastaanoton toukokuussa 2008. Saksalainen europarlamentaarikko Doris Pack toimi tapah-tuman emäntänä. Tilaisuudessa oli noin kah-deksankymmentä osallistujaa.

EAEA-toimistojen yhteistyö vahvistui, mihin myötävaikutti kahdesti vuodessa järjestetyt toimistokokoukset. Henkilökunnan työharjoit-teluvierailut ovat myös edistäneet tehtäväjaon ja yhteistyön sujumista. Projektipääällikkö Mar-ta Lottes EAEA:n Brysselin toimistosta saapui Suomeen viikoksi toukokuussa työskennelläk-seen VSY:n toimistossa. Vierailun yhtenä tulok-sena oli EAEA:n uusi palvelukonsepti, joka tar-joaa levitys- ja tiedotuskanavia EU-projekteille. Björn Beil Saksasta tuli kolmeksi kuukaudeksi työharjoitteluun keväällä. Hän käänsi EAEA:n sivustot saksaksi ja suunnitteli uuden jäseni-vuston sekä jäsenrekrytointikampanjan.

Tiedotussuunnitelman mukaisesti julkaistiin EAEA:n jäsenille tarkoitettu sisäinen uutiskirje EAEA Insider, joka ilmestyi EAEA:n hallituksen

EAEA hallitus 2009-2011

Puheenjohtaja Sue Waddington

Eitan Israeli, Israel

Juan José Salado Sánchez, Espanja

Per Paludan Hansen, Tanska

Mr Levan Kvatchadze, Georgia

Eeva-Inkeri Sirelius, Suomi

Britta Lejon, Ruotsi

Katarina Popovic, Serbia

Uwe Gartenschlaeger, Saksa

Ingrida Mikisko, Latvia

Ruth Hermann, Sveitsi

EAEA:n hallitus 2006-2008 sekä Irlannin presidentti Mary McAleese. Vasemmalta ylhäältä alkaen: Ruth Hermann Sveitsi, John Lawton Englanti, Brid Connolly Irlanti, Theo van Malderen Belgia, Isabel Garcia-Longoria Espanja. Alhaalla vasemmalta alkaen: Jumbo de Klerq Alankomaat, EAEA:n pääsihteeri Gina Ebner, Irlannin presidentti Mary McAleese, Janos Sz Toth Unkari, Eeva-Inkeri Sirelius VSY.

kokouksen jälkeen tiedottaakseen hallituksen tekemistä päätöksistä. EAEA:n laajalevikkisestä uutiskirjeestä, EAEA News, ilmestyi neljä numeroa. Lehti oli varsin suosittu ja tilaajamäärät nousussa. VSY tuotti myös temaatitسن Adult Education and Gender -esitteen.

Adult Learners' Week Evaluation

Aikuisopiskelijan viikon arviointiin keskittyvä hanke ALWE - Adult Learners' Week Evaluation aloitti toisen toimintavuotensa tapaamisella Helsingissä. Projektissa on edustajia Hollannista, Sveitsistä, Virossa ja Walesista. Tilat hanketapaamista varten järjestettiin Raseborg-opistosta Karjaalta. Vierailuun kuului vat myös tutustumiskäynnit Fiskarsin histori-

allisessa kylässä ja Karjaan kurssikeskuksessa. Hanketapaamisessa sovittiin arviointimenetelmistä, joita kukin kumppaniorganisaatio käyttäisi tulevan Aikuisopiskelijan viikon kampanjan yhteydessä. Suomessa Aikuisopiskelijan viikon arviointia tehtiin kolmella tasolla: valtakunnalliset toimijat, alueelliset verkostot ja aikuisopiskelijat. Suomesta arviointikokeluun lähti Forssan seutu, missä Aikuisopiskelijan viikon kampanjaa oli jo aiemmin toteutettu yhteistyössä alueen eri oppilaitosten kanssa.

Hankkeen muut tapaamiset järjestettiin Hollannissa 24.–27.4.2008 ja Virossa 20.–23.11.2008. ALWE on kaksivuotinen Grundtvig 2 -oppimiskumppanuushanke, jossa VSY on kumppanina.

Karjaan kurssikeskuksen seppäkouluttaja Pertti Virta opastaa naulan takomista ALWE-ryhmälle. Ensimmäisen naulan takoi Rhydian Thomas Niacesta.

Pohjoismainen yhteistyö

Aikuisen oppimisen pohjoismainen verkosto NVL (Nordiskt nätverk för vuxnas lärande)

Kuluneen vuoden aikana toiminta on keskitetty verkostojen loppuraporttien viimeistelyyn. Suomen NVL-koordinaattorin vastuulla oli kolme pohjoismaista verkostoa: Aikuisen ohjaus, Aikuisen ohjaus ja sen vaikuttavuus sekä Ikääntyneet työelämässä.

NVL:n toimintaan on osallistunut vuoden 2008 aikana enemmän suomalaisia kuin aikaisemmin (Kaavio 1). NVL:n järjestämiin tapahtumiin osallistui vuoden aikana 514 suomalaista (2007; 350 henkilöä), mikä on 23 % kaikista osallistujista (2007; 17 %). Kävijämäärät kotisivulla www.nordvux.net ovat myös kasvaneet. Vuoden 2008 aikana rekisteröitiin lähes 10 000 kävijää Suomesta. NVL:n web-palvelu toimii myös tiedostoarkistona aikuis-koulutuslalla toimiville.

Nordplus

NVL tiivisti yhteistyötä CIMO:n kanssa Nordplus-toiminnan tiedottamisessa. NVL kehitti CIMO:n ja Suomen Kansanopistoyhdistyksen kanssa www.lomakkeen, joka helpottaa Nordplus-hakemuksen tekemistä. NVL järjesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kolme tiedotustilaisuutta Nordplus-toiminnasta. Tiedotustilaisuuksissa jaettiin tietoa myös NVL:n toiminnasta. NVL:n uutiskirje sekä muu toiminta herätti suurta kiinnostusta.

Opitun tunnustaminen ja tunnistaminen

NVL ja VSY kutsuivat asiantuntijoita keskustelemaan opitun tunnustamisen kysymyksistä ja kehittämistarpeista tammikuussa 2008. Todettiin, että monet asiat olivat edenneet: opiskelun henkilökohtaistamisen vaatimus, eri oppilaitosten lainsäädäntöön kir-

jattu pykälä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta sekä näyttötutkintojärjestelmän laajentuminen. Menetelmiä ja välineitä opitun tunnistamiseksi tulee edelleen kehittää. Lline-lehti julkaisi syyskuun numerossaan artikkelin pohjoismaisesta vapaan sivistystyön opitun tunnustamisen JAVAl-hankkeesta (2005–2007), jossa VSY toimi koordinaattorina.

Tulevaisuuden kompetenssit -seminaari

NVL järjesti toukokuussa seminaarin *Tulevaisuuden kompetenssit* eduskuntatalossa. Yhteistyössä olivat mukana eduskunnan tulevaisuusvaliokunta, Suomen eduskunnan kansainvälinen yksikkö, Pohjoismainen ministerineuvosto ja Turun kauppakorkeakoulun tulevaisuuden tutkimuskeskus.

Ohjaus-seminaari

NVL järjesti lokakuussa yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa seminaarin Ohjaus/Vägleddning 2008. Seminaarin sisältö oli monipuolinen ja seminaariin osallistui 163 henkilöä. Seminaarissa käsiteltiin muun muassa elinikäistä ohjausta, verkostoitumista ohjauksessa, ohjausta EU:ssa ja ICT tulevaisuuden ohjauksessa.

NVL-verkostot

Aikuisten ohjaus

Aikuisten ohjaus -verkosto sai valmiiksi raportin *Näkökulmia työelämäosaamiseen aikuisen ohjauksessa Pohjoismaissa*, joka koostuu kolmesta osasta: a) kartoitus olemassa olevasta ohjauskoulutuksesta, b) missä määrin näissä koulutuksissa käsitellään työelämäosaamista, c) Pohjoismaissa tehtyä tutkimusta siitä, minkälaisia tarpeita ja mielipiteitä aikuishojauksen alalla toimivalla ohjaajalla on työelämäosaamisesta voidakseen suoriutua työstään ammattitaitoisesti.

Aikuisen ohjauksen vaikuttavuus -verkosto

Verkoston työskentelyyn osallistuu kaksi alan asiantuntijaa: Raimo Vuorinen Jyväskylän yliopistosta ja Peter Plant Danmarks Pædagogiska Universitetista. Verkosto on heidän kauttaan edus-tettuna myös CEDEFOP:issa ja voi sillä tavoin vaikuttaa eurooppalaiseen säännöstökehitykseen. Verkosto päätti vuonna 2007 laatia selvityksen siitä, mitä tavoitteita ja odotettuja tuloksia on aikuisten ohjaukseen liittyvissä virallisissa dokumenteissa sekä kartoittaa ohjausta käsittelevät tutkimukset. Kartoituksen tarkoituksena on edesauttaa ohjaajakoulutuksen työkalujen kehitystä Pohjoismaissa.

Ikääntyneet työelämässä -verkosto

Verkosto pyrkii tukemaan ikääntyvien työntekijöiden yleistä hyvinvointia nostamalla esiin erilaisia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja työhön, oppimiseen ja ikääntymiseen liittyen. Tärkeimpiä sidosryhmiä ovat poliittiset vaikuttajat, työelämän järjestöt sekä koulutuksen tarjoajat. Verkosto haluaa tuoda keskusteluun mukaan erityislaatuisten ja myönteisen pohjoismaisen ulottuvuuden. Verkosto on tehnyt suosituksia tulevaisuuden toimiksi, joita

tarvitaan työn ja oppimisen valinnanmahdollisuuksien turvaamiseksi myös elinkaaren jälkipuoliskolla.

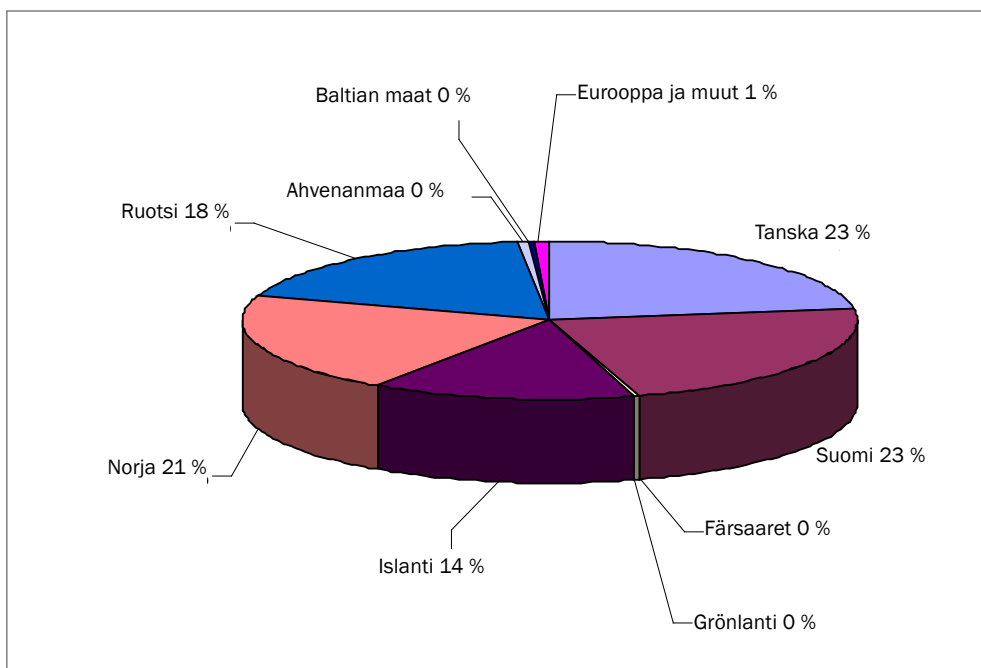
Lisätietoja NVL:n koko toiminnasta on vuoden 2008 vuosikertomuksesta osoitteessa:

www.nordvux.net/download/3491/nvl_arsberattelse_2008.pdf

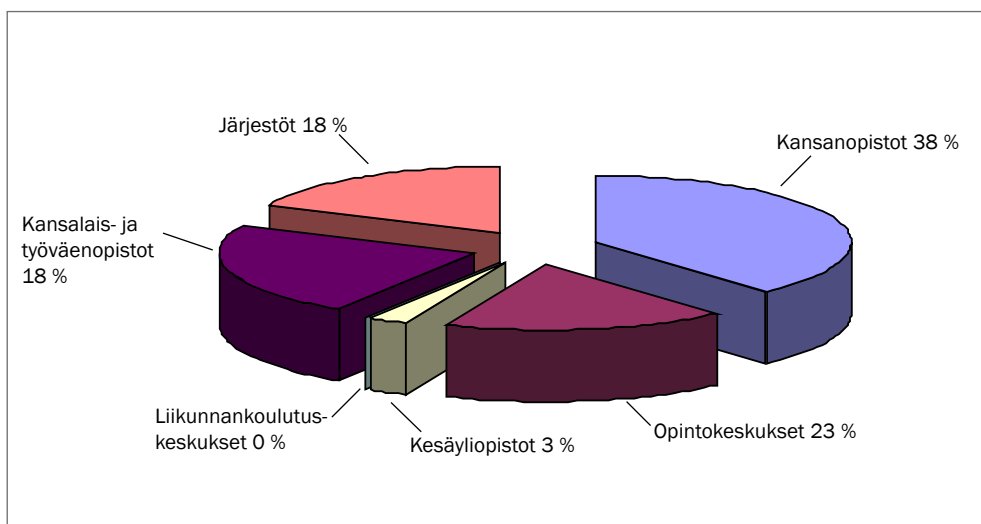
NVL:n verkostojen kaikki raportit ovat myös saatavilla NVL:n kotisivulla www.nordvux.net.

Pohjoismainen matka-apuraha

VSY tuki pohjoismaista yhteistyötä myöntämällä matka-apurahoja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa ja järjestöissä työskenteleville henkilöille. Tuen enimmäismäärä oli 420 euroa. Rahoituksen myönsi opetusministeriö. Vuonna 2008 avustusta jaettiin lähes 40 henkilölle. Eniten avustuksia myönnettiin henkilöille, jotka työskentelevät kansanopisto- tai opinto-keskussektorilla (Kaavio 2). Pohjoismaisen matka-apurahan saajat on listattu liitteessä kolme.

Kaavio 1. Maakohtaiset osallistumiset NVL-tilaisuuksiin vuonna 2008.

Kaavio 2. Myönnetyt pohjoismaiset matka-apurahat toimijakohdittain vuonna 2008.

Vapaan sivistystyön osaaminen ja pätevyys VSOP -ohjelma

VSOP-ohjelma on vapaan sivistystyön toimijoiden osaamisen ja pätevyyden kehittämiseen tähtäävä ohjelma. Ohjelman avulla koulutetaan oppilaitosten ja järjestöjen henkilöstöä, kehitetään työyhteisöjen toimintakykyä ja edistetään alan yhteistyötä. Lisäksi tuetaan vapaan sivistystyön tutkimusta.

Opetusministeriön ja Opetushallituksen välisen sopimuksen mukaisesti Opetushallitus toimii hallinnoivana viranomaisena valtion rahoittaman opetustoimen henkilöstökoulutuksen hankkeissa vuoden 2008 alusta. VSOP-ohjelman tutkimustoimintaan liittyvät avustushakemukset käsitellään edelleen opetusministeriössä.

VSOP-koulutus

Koska VSOP-ohjelma on valtakunnallinen kehittämishjelma, koulutustilaisuuksia järjestettiin eri puolilla maata. Koulutus toteutettiin yhteistyössä eri yliopistojen ja muiden koulutus-organisaatioiden kanssa. Seminaareja järjestettiin myös yhdessä lääninhallitusten kanssa.

VSOP-ohjelmassa järjestettävä koulutus jakautuu kolmeen lajiin keston mukaan: a) yksi- tai kaksipäiväiset seminaarit, b) lyhytkestoiset koulutusohjelmat ja c) pitkäkestoiset prosessinomaiset koulutusohjelmat.

Lyhyt- ja pitkäkestoinen koulutus toteutettiin monimuoto-opintoina, jotka koostuivat teoriaopetuksesta lähitapaamisista, kirjallisuudesta, oppimis- ja projektitöistä, työskentelystä verkko-ympäristössä ja yhteisöllisistä prosesseista työpaikalla. Vuonna 2008 toteutetun VSOP-koulutuksen tilastotiedot on koottu taulukkoon liitteessä neljä.

Seminaarit ja keskustelutilaisuudet

Vapaan sivistystyön tulevaisuusdialogi on kolmen dialogin sarja. Ensimmäinen dialogi toteutettiin helmikuussa 2007 Hämeenlinnassa ja toinen järjestettiin 1.2.2008 Jyväskylässä. Tulevaisuusdialogimenetelmän avulla nostettiin esille osallistujien työssään kokemia kehittämistarpeita ja käsityksiä vapaan sivistystyön tilasta tulevaisuudessa. Tavoitteena on vahvistaa osallistujien yhteistä ymmärrystä sekä tulevaisuuden ennakkoinnin taitoja. Dialogit vetää Robert Arnkil. Vuoden 2008 dialogiin osallistui 55 vapaan sivistystyön tekijää. Keskustelu kirjattiin ja julkaistiin VSOP-sivustolla kenttävään hyödynnettäväksi. Keskustelussa kuului vahva itsenäisen toiminnan halu, mutta myös tarve alueellisen yhteistyön vahvistamiseen.

Läänikohtaiset ajankohtaispäivät järjestettiin Oulun, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen lääneissä. Näiden alkuvuoden tilaisuuksien pääaihe oli vapaan sivistystyön kehittämishjelma, josta käytiin keskustelua ja jota varten kerättiin oppilaitosväen kokemuksia ja ehdotuksia. Tilaisuudet järjestetään vuosittain yhteistyössä lääninhallitusten sivistysosastojen kanssa. Kolme tilaisuutta keräsi yhteensä 76 lähinnä oppilaitosten hallintoon kuuluvaa osallistujaa.

Virtapiiriseminaari 2008 pidettiin Katajanokan vankilan entisissä tiloissa Helsingissä 10. - 11.4.2008. Parin vuoden välein järjestettävän seminaarin teemat liittyvät aktiiviseen kansalaisuuteen. Vuoden 2008 seminaarin aiheena oli *Kansalaisena kasvaminen ja vaikuttaminen*. Aihepiiriä tutkittiin alustuksien, työpaikojen ja paneelikeskustelun keinoin. Kaksipäiväiseen seminaariin osallistui 65 henkilöä.

Lyhytkestoinen koulutus

Toimiva työyhteisö – viisastumisen taito on yhdessä oppilaitoksessa tai verkostossa toteutettava kolme kuukautta kestävä kehittämisprosessi, joka kohdistuu koko työyhteisölle. Muutuskoulutuksessa työyhteisö saa ulkopuolisen ohjaajan omien muutosprosessien opinnollisen suunnittelun avuksi. Vuonna 2008 saatettiin loppuun kaksi edellisen vuoden puolella aloitettua ohjelmaa, toteutettiin kokonaisuudessaan neljä ohjelmaa ja aloitettiin neljä ohjelmaa. Suomenkielisen ohjelman (8 kpl) toteuttaja on koulutuspäällikkö Erkki Takatalo (Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskus) ja ruotsinkielisen (2 kpl) KM Carola Lindholm (Carolín). Ohjelmiin osallistui vuonna 2008 kaikkiaan 17 oppilaitostyöyhteisöä ja niissä 257 henkilöä.

Tutkimusmenetelmät-seminaari järjestettiin Turun kristillisellä opistolla 18.–19.9.08. Se

oli suunniteltu tukemaan vapaan sivistystyön PD-koulutukseen osallistuvien kehittämistutkimusten tekoprosessia. Seminaarin toteutti Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Siihen osallistui 22 henkilöä.

Pitkäkestoinen koulutus

Vapaan sivistystyön PD -ohjelma *Työyhteisön kehittäminen ja henkilöstön osaaminen* (60 op) on oppilaitosten johdolle, johtotehtäviin aikoville ja kehittämis- ja suunnittelutehtävissä toimiville tarkoitettu ammatillisesti pätevöittävä koulutus. Ohjelman toteuttamisesta ja suorituksen sertifiointista (PD) vastaa Turun yliopisto. Ohjelma toteutetaan yhteistyössä Tampereen yliopiston sekä Åbo Akademin kanssa. Toiminnassa on neljä alueellisesti koottua ryhmää: pilottiryhmä Heinolassa, ruotsinkielinen ryhmä Helsingissä/Vaasassa, läntisen Suomen ryhmä Helsingissä/Tampe-

Toinen Tulevaisuusdialogi toteutettiin Jyväskylässä 1.2.2008. Tilaisuuden vetäjänä toimi Robert Arnkll.

reella ja Pohjois-Suomen ryhmä Oulussa. Vuonna 2007 aloitetut kolme koulutusta päättyivät vuonna 2010, vuonna 2008 aloitettu neljäs koulutus vuonna 2011. Ryhmissä on yhteensä 78 opiskelijaa.

Tutkimuksen edistäminen

Tutkimusapurahat

Vapaan sivistystyön apurahaa myönnettiin seuraavasti: seitsemälle hakijalle tutkija-apurahaa (1 600 e/kk, 1-6 kk) ja kuudelle hakijalle kannustusrahaa (ä 900 e). Apurahaa jaettiin yhteensä 42 900 euroa. Hakijoita oli kaikkiaan 24. Apurahojen saajien ja heidän tutkimusaiheidensa lista on liitteessä 5.

Vapaan sivistystyön opintojen merkitys ja vaikutukset aikuisten elämässä

VSJ julkaisi syksyllä 2008 tutkimusraportin vapaan sivistystyön opintojen vaikutuksista. Tutkimuksen olivat tehneet Jyri Manninen ja Saara

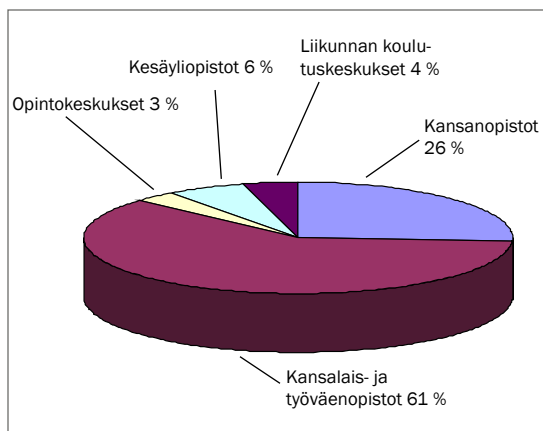
Luukannel Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmeniaassa. Esipuheen kirjoitti Aaro Harju. Tutkimusraportti julkistettiin opetusministeriön järjestämässä vapaan sivistystyön kehittämisohjelman väliseminaarissa Helsingissä 16.10.2008.

SAKKE-hanke

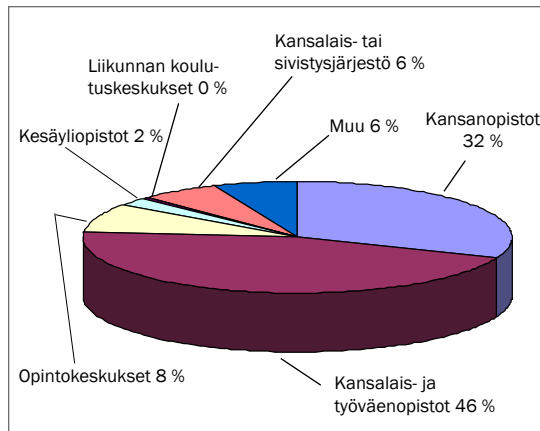
VSJ on hoitanut edelleen SAKKE-kirjahankkeen verkkotyötilan hallinnointia.

Kansalaisopinnot verkossa KOVERA-verkkosivusto

KOVERA-hankkeessa (2006–2007) testattiin kansalaisopintojen opetussuunnitelmasuosituksia verkko-opinnoissa ja tehtiin niihin liittyvää uutta aineistoa, tehtäviä ja ohjaajan tukiaineistoa. Painotus oli tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksissa. Vuoden 2008 aikana aineistot koottiin tietoyhteiskuntakouluttajan resurssivarastoksi KOVERA-sivustolle (www.vsy.fi/opinto/kovera).

Kaavio 3. Vapaan sivistystyön oppilaitosten suhteellinen määrä vuonna 2008. Lähde: opetusministeriön KEHO-raportti

Kaavio 4. VSOP-koulutukseen osallistumisen jakautuminen oppilaitosmuodoittain vuonna 2008.

Arviointia

Toteutuma suhteessa toimintasuunnitelmaan

VSOP-ohjelmalle tehtiin sopeutettu käyttö- ja toimintasuunnitelma, kun avustuspäätökset oli saatu OPH:sta (täydennyskoulutus) ja OPM:stä (tutkimuksen tukeminen). Koska OPH:n myöntämä avustus oli viidennestä pienempi kuin haettu määrä, päätettiin osa suunnitelluista lyhytkestoisista koulutuksista siirtää vuodelle 2009 ja luopua kokonaan viidennen PD-ryhmän toteuttamisesta. Lopulta vain yksi neljästä vuoden 2008 suunnitelmaan jätetystä lyhytkoulutuksesta toteutui Toimiva työyhteisö -ohjelman lisäksi. Myös tutkijatapaaminen jäi järjestämättä. Toteutumaan on vaikuttanut ratkaisevasti se, että ohjelmassa on ollut vain yksi työntekijä suuren osan vuotta henkilöstön pitkien sairauslomien takia.

Osallistujat VSOP-koulutuksessa

Vuonna 2008 VSOP-koulutukseen osallistui 451 henkilöä. Opetushallituksen avustuspäätöksessään asettama minimiosallistujamäärä 400 siis ylitettiin reilusti, vaikka osa koulutuksista jäi toteuttamatta tai siirtyi seuraavalle vuodelle. Tilauksesta toteutettava työyhteisökoulutus veti väkeä hyvin ja PD-koulutuksen osallistujatilanne on tavoitteen mukainen. Seminaareihin ja alueellisiin avoimiin tilaisuuksiin osallistui jonkin verran toivottua vähemmän ihmisiä.

VSOP-ohjelman osallistujista naisia on 74 %. Alhaisin naisten osuus, 65 %, on seminaarien ja keskustelutilaisuuksien kohdalla ja korkein, 83 %, Toimiva työyhteisö -koulutuksessa. Merkittävä poikkeus on ruotsinkielinen PD-ryhmä, jonka 12 osallistujasta vain viisi on naisia.

Oppilaitosmuotojen edustus

VSOP-ohjelman tavoitteena on tuottaa täydennyskoulutusta koko vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen henkilöstölle. VSOP-koulutukseen osallistujien jakautuminen oppilaitosmuodoittain näkyy kaaviossa neljä. Osallistujatilasto osoittaa, että liikunnan koulutuskeskusten henkilöstö ei osallistunut VSOP-koulutukseen käytännössä lainkaan. Muitten oppilaitosmuotojen edustajia oli kaikissa koulutusryhmissä. Kansanopistoväki osallistui oppilaitosten lukumääriin suhteutettuna selvästi ahkerimmin kaikkiin koulutuksen muotoihin. Toimiva työyhteisö -koulutuksen osallistujia ovat kansanopistojen lisäksi kansalaisopistot suhteessa vähän pienemmällä osuudella, mutta muut oppilaitosmuodot eivät osallistu siihen lainkaan. Opintokeskuskentän työntekijät olivat "yliedustettuna" PD-koulutuksessa ja seminaarien osallistujissa. Kansalaisopistot ja kesäyliopistot olivat aliedustettuina kaikkien VSOP-koulutusmuotojen osallistujissa.

Tutkimusapurahaa myönnettiin viidelle kansalaisopistossa työskentelevälle, kuudelle kansanopistossa työskentelevälle ja kahdelle opintokeskuksessa työskentelevälle. Kansanopisto- ja opintokeskusväen "yliedustus" näkyy täälläkin. Kesäyliopistojen tai liikunnan koulutuskeskusten työntekijöitä ei ollut 24 hakijan joukossa.

Maantieteellinen jakautuminen

Vuonna 2008 järjestettiin kaikkiaan 20 erillistä koulutusta ja tilaisuutta. Niistä puolet toteutettiin Länsi-Suomen läänin alueella (mm. Vaasassa, Jyväskylässä, Tampereella, Turussa). Neljännes tilaisuuksista sijoittui Etelä-Suomen läänin alueelle, loput Itä-Suomen ja Oulun lääneihin.

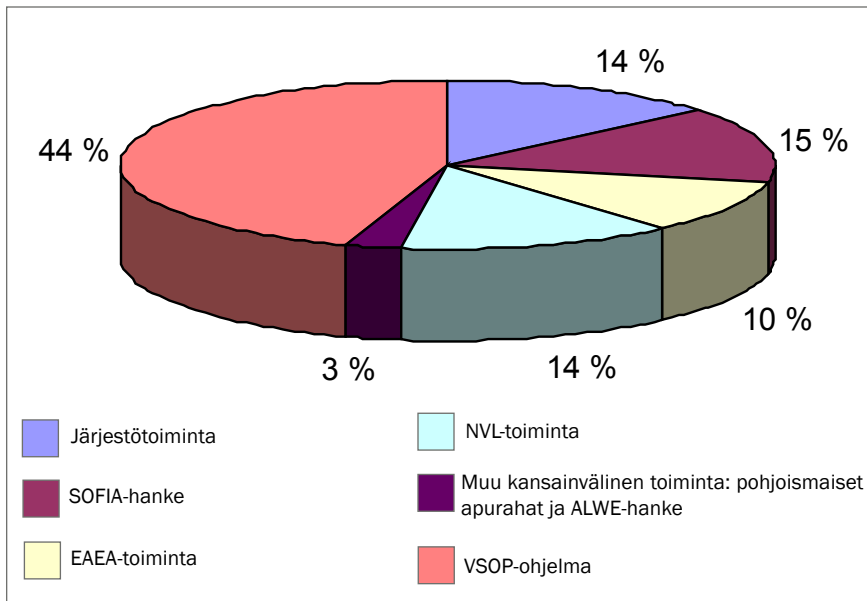
Talous

VSY:n tilinpäätös osoittaa 6167,67 euron ylijäämää. Yhteisjärjestön talous toteutui laaditun suunnitelman mukaisesti. Taloustilanne voi kuitenkin tulevana vuosina muuttua kireäksi. Palkkoihin tulleet korotukset sekä yleiskustannusten korotukset edellyttävät lisätuottojen hankkimista. Jäsenmaksut ja valtion myöntämä toiminta-avustus eivät riitä kattamaan järjestön perustoiminnoista syntyviä kuluja. Vuoden 2008 talouden tasapainottajana oli SOFIA-hanke (Kaavio 5). SOFIA:n kurssimaksutulojen kokonaismäärän kasvun ansiosta VSY saattoi laskuttaa hankkeen johtamiseen ja taloushallintoon käytetystä työpanoksesta. Tämän ylimääräisen tuoton ansiosta tilinpäätös muodostui tasapainoiseksi.

VSOP-ohjelman osalta ei ollut mahdollista toteuttaa suunniteltua lisätyövoiman rekrytointia. Koska VSOP-ohjelman henkilöstötilanne oli epäselvä ja taloustilanne epävarma, päätettiin olla lisäämättä ohjelman hallinnointiin liittyviä kustannuksia

Taloushallinto on hoidettu Tilitoimisto Kansallispalvelu OY:ssa siten, että Jaana Pusenius vastaa palkkahallinnosta ja Anne Wrang-Karhu kirjanpidosta. Tilinpäätöksen on laatinut toimitusjohtaja Päivi Järvinen.

VSY:n tuloslaskelma ja tase vuodelta 2008 ovat liitteenä kuusi ja tilintarkastuskertomus liitteenä seitsemän.

Kaavio 5. VSY:n toiminta vuoden 2008 talouslukujen perusteella.

Yhteisjärjestön jäsenet, hallinto ja henkilöstö

Yhteisjärjestöön kuuluu 18 jäsentä

Demokraattinen Sivistysliitto
Kansalais- ja työväenopistojen liitto
Kansallinen Sivistysliitto
Kansan Sivistystyön Liitto
Kansanvalistusseura
Kirkkopalvelut
Maaseudun Sivistysliitto
Opintotoiminnan Keskusliitto
Sivistysliitto Kansalaisfoorumi

Suomen Kansanopistoyhdistys
Suomen Kesäyliopistot
Suomen Setlementtiliitto
Svenska Folkskolans Vänner
Svenska Studiecentralen
Toimihenkilöjärjestöjen Sivistysliitto
Työväen Sivistysliitto
Urheiluopistojen Yhdistys
Vihreä Sivistysliitto

Jäsenmaksut

Vuonna 2008 jäsenmaksu oli 1514 euroa. Demokraattisen Sivistysliiton ja Vihreän Sivistysliiton jäsenmaksu oli 840 euroa.

Hallinto

VSY:n hallituksen kokoonpano vuonna 2008

Järjestön puheenjohtajana toimi pääsihteeri Aaro Harju (Sivistysliitto Kansalaisfoorumi). Varapuheenjohtajina toimivat pääsihteeri Jyrki Ijäs (Suomen Kansanopistoyhdistys) ja toiminnanjohtaja Heljä Nurmela (Kansalais- ja työväenopistojen liitto).

Muut jäsenet:

Opintojohtaja Anneli Bauters
Apulaisrehtori Leena Kaivola
Pääsihteeri Mika Nirvi
Opintojohtaja Pekka Pättiniemi
Kehittämispäällikkö Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Rehtori Mauri Tammela (–9.5.08)
Rehtori Liisa Vornanen (9.5.08–)

Hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Puhelinkokouksia järjestettiin neljä kertaa. Kokousten esittelijänä toimi VSY:n pääsihteeri ja teknisenä sihteerinä VSY:n viestintäsihteeri (31.7.2008 saakka).

VSOP-ohjelman ohjausryhmä

Hallituksen asettamaan VSOP-ohjelman ohjausryhmään kuuluivat opintojohtaja Anneli Bauters, pääsihteeri Jyrki Ijäs, toiminnanjohtaja Heljä Nurmela, pääsihteeri Mika Nirvi sekä Bildningsforumin edustajina rehtori Björn Wallén ja toiminnanjohtaja Ulrica Taylor. Puheenjohtajana toimi VSY:n pääsihteeri ja sihteerinä VSOP-suunnittelija. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuonna 2008.

Yhteisjärjestön kokoukset

Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 9.5.2008 Ravintola Vltavan kokoustilassa Helsingissä. Kokoukseen osallistui 14 jäsenjärjestöjen edustajaa. Vuosikokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti muut-

taa yhteisjärjestön sääntöjä siten, että kul-
lakin hallituksen jäsenellä on henkilökohtai-
nen varajäsen. Kokouksen päätteeksi Mauri
Uusilehto (Cimo) esitteli Kansalaisten Euroop-
pa -ohjelmaa.

Sääntömääräisessä syyskokouksessa 12.12.
2008 oli 11 jäsenjärjestöjen edustajaa.
Syyskokous vahvisti kevätkokouksen päätök-
sen sääntömuutoksesta. Yhteisjärjestön sään-
nöt ovat liitteenä kahdeksan.

Kokouksessa valittiin VSY:n hallituksen
puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja henkilö-
kohtaiset varajäsenet seuraavalle kahdelle
vuodelle. Kokous järjestettiin Ravintola pää-
postissa Helsingissä.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina toimivat KHT Keijo Kauppinen.

Henkilöstö

Vuoden 2008 aikana henkilöstöön kuului yhdeksän henkilöä.

pääsihteeri

Eeva-Inkeri Sirelius

kansainvälisten asioiden sihteeri

Johanni Larjanko

NVL-koordinaattori

Carola Lindholm (-1.3.2008)

Ingrid Rönnow (1.4.2008-)

projektipäällikkö

Sirpa Polo (sairauslomalla 4.8.-)

suunnittelija

Leena Saloheimo

(projektipäällikön sijainen 4.8.08-)

viestintäsihteeri

Marika Kaarlela (1.1.-31.7.08)

viestintäsihteerin sijainen

Tanja Lahti (1.8.08-31.1.09)

projektikoordinaattori

Minna Kantola (-31.12.2008)

työpaikkana SOFIA-hankkeen toimipaikka
Fuengirolassa

Jäsenyydet

VSY oli jäsenenä seuraavissa yhteisöissä:

- European Association for the Education of Adults (EAEA)
- International Council for Adult Education (ICAE)
- Informaatio-osuuskunta Katto-Meny
- Yksityisen opetusalan liitto

Kuvassa Annankatu 12 A, Helsinki

Liite 1

Vapaan sivistystyön toimijoidet omat näkemykset vahvuuksista ja kehittämistarpeista

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestön hallitus ja osittain oppilaitosten rehtorit ovat kevään 2008 aikana laatineet analyysin toimintojen tilasta ns. swot-menetelmää käyttäen. Suomenkielisten järjestöjen lisäksi oman analyysinsä ovat tehneet Bildningsforum ja Urheilupoistojen yhdistys. Analyysissä tarkastellaan yhteenvetona ja mielipidetasolla vapaan sivistystyön nykytilan vahvuuksia sekä heikkouksia eli kehittämiskohteita ja tulevaisuuden uhkia sekä mahdollisuuksia. Seuraavassa on analyysin yhteenveto.

Nykytilan vahvuudet

Keskeisinä vahvuuksina nähdään laaja opintoihin osallistujien joukko sekä monipuolinen ja kattava oppilaitosverkosto, joka takaa paikallisuuden, alueellisuuden ja valtakunnallisuuden yhtä aikaa. Toiminnan sivistystavoitteisuus ja arvopohjaisuus antavat työlle analyysin mukaan vahvan perustan. Persoonakasvatuksen ohella vahvuutena on ihmisten aktiivisen kansalaisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Näitä täydentävät kulttuurikasvatus ja yhteiskunnallinen kasvatus. Vapaan sivistystyön tuloksena kansalaisyhteiskunta vahvistuu, demokratian pohja lujittuu ja sosiaalinen pääoma lisääntyy.

Vapaa sivistystyö edistää nonformaalia ja informaalia oppimista elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Yleissivistäviä opintoja täydentävät ammatillisivistävät opinnot. Vapaan sivistystyön oppilaitokset tarjoavat monipuolisia oppimisen mahdollisuuksia, joiden olosuhteet, sisältö, pedagogiikka ja metodit vaihtelevat kunkin työmuodon erityispiirteiden ja vahvuuksien mukaisesti. Opintoja on tarjolla kaiken ikäisille paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Vapaalla sivistystyöllä on tärkeä rooli sosiaalisen pääoman

muodostumisessa ja ylläpidossa vähemmistökuultuuri keskuudessa.

Asiakkaiden ja opiskelijoiden tarpeisiin kyetään reagoimaan nopeasti ja osallistujalähtöisesti. Kevyet ja joustavat rakenteet ja hallinto tuottavat taloudellisesti tehokasta toimintaa. Näin suhteellisen pienellä julkisella panostuksella saadaan laaja ja monipuolinen opetustarjonta valituille kohderyhmille. Toiminnan hinta-laatu-suhde on hyvä.

Vapaan sivistystyön keskeiset toimijat pitävät omaa lakia ja rahoitusta sekä oppilaitosstatusta ja ylläpitämislupia tärkeinä laadukkaan toiminnan mahdollistajina ja turvaajina.

Nykytilan kehittämiskohteet

Ensimmäiseksi arvioijat nostivat mielestään alan huonon valtakunnallisen tunnettuuden. Toisena tärkeänä asiana esille tuli valtionosuuden suoriteperusteisuus, joka johtaa keskinäiseen määrälliseen kilpailuun eikä tue laajojen hankkeiden toteuttamista tai erityisryhmien tavoittamista. Muina heikkouksina esille nousivat kehittämisresurssien niukkuus, kuntaomistajien vaihteleva taloudellinen tuki ja korkeat opiskelijamaksut, mitkä voivat olla esteenä koulutukseen osallistumiselle aiheuttaen sivistyksellistä epätasa-arvoa. Vapaan sivistystyön arvioinnin ja laadun kehittämisen, tilastoinnin sekä tutkimuksen koettiin olevan vähäistä ja puutteellista. Laitosmaisuus ja rakennusmasojen ylläpito voivat heikentää sisäoppilaitosmuotoisen vapaan sivistystyön kilpailukykyä muihin toimintamuotoihin verrattuna.

Tulevaisuuden uhat

Uhkissa korostuivat monet asiat. Suureksi uhaksi koettiin tilanne, jossa rahoittaja ei

tunnista jatkossa vapaan sivistystyön arvoa, merkitystä ja työn vaikuttavuutta ja tulkitsee tehtävän toisin kuin itse toimijat. Toisaalta vapaalle sivistystyölle pelättiin osoitettavan tehtäviä, joita ei rahoiteta riittävästi. Lisääntyvä kilpailu ihmisten mielenkiinnosta, huomiosta ja vapaa-ajasta asettaa vapaalle sivistystyölle suuria haasteita tulevana vuotena. Verottajan tulkinnot saattavat heikentää vapaan sivistystyön mahdollisuuksia. Kurssimaksujen kohoaminen liian korkeiksi ja palvelujen siirtyminen taajamiin lisäävät koulutuksellista ja alueellista epätasa-arvoa. Osaavan henkilöstön saamisessa vapaan sivistystyön oppilaitoksiin saattaa ilmetä jatkossa vaikeuksia. Tutkintotavoitteisuuden korostuminen kaikilla koulutussektoreilla sopii huonosti vapaan sivistystyön perusideaan ja olemukseen. Huolta kannettiin myös resurssien riittävydestä kiinteistöjen ja infrastruktuurin ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Kuntien palvelurakenteen uudistaminen sekä muut hallinnon kehittämishankkeet eivät välttämättä ole vapaan sivistystyön toimijoille hyvä asia. PARAS-hanke nähdään uhkana ruotsinkielisillä ja kaksikielisillä alueilla.

Tulevaisuuden mahdollisuudet

Kysyntää on eri työmuotojen koulutustarjonnalle. Itsenäinen päätösvalta tarjonnan ja sisällön suunnittelussa antavat hyvät mahdollisuudet vastata kysyntään ja sen muutoksiin. Kaikkien ikäluokkien tavoittaminen ja mukautumiskyky ikärakenteen muutoksiin koettiin myös mahdollisuutena. Työikäisen ja ikääntyvän väestön oppimis-, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen on luonteva tehtävä vapaan sivistystyön oppilaitoksille, samoin työelämän muutostilanteisiin liittyvien kompetenssien tarjoaminen. Suurena mahdollisuutena nähtiin taiteen perusopetus sekä kansalaiskasvatus lapsille ja nuorille yhdessä koulujen kanssa, maahanmuuttajien ja erityisryhmien koulutuksen järjestäminen ja syrjäytymisen ehkäisy sekä yhteiskunnallinen kysyntä terveyden ylläpitämisessä. Yhteistyötä katsottiin voitavan lisätä vapaan sivistystyön ja muiden toimijoiden kesken. Selkeämpi profilointi ja laatutyö ovat myös vapaan sivistystyön kannalta mahdollisuuksia.

Liite 2

VSY:n kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö vuonna 2008

Kansallinen yhteistyö	Paikka	Rooli	Osallistuja	Aika
LlinE-lehden 10 -vuotisjuhla	Helsinki	vieras		18.1.
Oulun läänin ajankohtaispäivä	Oulu	puheenvuoro	EIS, LS	24.1.
Opitun tunnustaminen -neuvottelu	Helsinki	järjestäjä	EIS, CL, LS	31.1.
Itä-Suomen läänin ajankohtaispäivät	Savonlinna		EIS, CL, LS	13.-14.3.
Tulevaisuuden kompetenssit -seminaari	Helsinki	NVL järjestäjänä	EIS, IR, MK, LS	12.5.
Länsi-Suomen ajankohtaispäivä	Turku		EIS, LS	14.5.
OECD –raportin julkaiseminen	Helsinki	paneeli	EIS	21.5.
Avoimen yliopiston foorumi	Turku	puheenvuoro	EIS	28.5.
Aikuisopiskelijan viikon suunnittelukokous	Forssa	Esittelijä	MK	4.6.
Vapaan sivistystyön alkupamaus	Joensuu	tervehdys	EIS	16.8.
Aikuisopiskelijan viikon päätapahtuma	Helsinki	paneeli	EIS	1.10.
Tilastokeskuksen aikuiskoulutusseminaari	Helsinki	puheenvuoro	EIS	12.11.

Kansainvälinen yhteistyö	Paikka	Rooli	Osallistuja	Aika
CIMO/Nordplus/JAVAL –projektin esittely	Helsinki	puheenvuoro	EIS	8.1.
ALWE-hanketapaaminen	Helsinki, Karjaa	kokoonkutsuja	MK	24.-27.1.
Folkbildning Norden	Oslo	jäsen	EIS	14.-15.2.
EAEA-hallitus	Leicester	jäsen	EIS, JL	25.-26.2.
Grundtvig new actions -työryhmä	Bryssel	jäsen	EIS	27.2.
UNESCO /CONFINTEA valmistelusta	Hampuri	neuvottelija	EIS	28.3.
ALWE-hanketapaaminen	Dronen, Hollanti	osallistuja	MK	24.-27.4.
Liettuan aikuiskoulutusjärjestön tapaaminen	Vilna	esitys	EIS	16.6.
EAEA-hallitus	Sveitsi	jäsen	EIS, JL	8.-10.9.
CEE-konferenssi	Unkari	asiantuntija	EIS	18.-21.9.
Aikuisopiskelijan viikon avajaiset	Viro	tervehdys	EIS	10.10.
EAEA-vuosikokous	Irlanti		EIS, JL	19.-22.10
EAEA-hallitus	Bryssel	jäsen	EIS, JL	13.11.
ALWE-hanketapaaminen	Vöru, Viro	osallistuja	LS	20.-23.11.
EAEA -seminaari Action plan	Budapest		EIS, JL	1.12.
CONFINTEA-valmisteleva konferenssi	Budapest	paneeli	EIS	2.-5.12.

VSY:n vastaanottamat vierailut	Paikka	Aika
Vierailijaryhmä Singaporesta	Annankatu 12	15.4.
Vierailijaryhmä Tallinnasta (ANDRAS)	Annankatu 12	27.6.
Tallinnan yliopiston aikuiskasvatuksen laitoksen vierailija Külli Rääbis	Annankatu 12	29.5.
Opiskelijaryhmä Romaniasta	VNFHS Karjaa	12.8.
Andrina Wafer (Irlanti)	Annankatu 12	27.11.
Aikuiskasvatuksen killan tutustumiskäynti	Annankatu 12	9.12.

Liite 3

Pohjoismaisen matka-apurahan saajat vuonna 2008

Nimi	Organisaatio	Tilaisuus
Fields Marion	OK-opintokeskus	Vertaisjärjestöjen pohjoismainen tapaaminen Oslossa 4.-6.6.08
Hallila Marjo	Pohjois-Karjalan käsi- ja taideteollisuus ry	Formex-messut 27.-31.8.08 Tukholmassa
Hautaviita-von Weymarin Raija	Turun kesäyliopisto	Urban Nature 2010-seminaarin valmistelutilaisuus
Kaarnisto Eero	Turun suomenkielinen työväenopisto	Anagama-workshop ja keramiikkaseminaari 24.-30.8. Viro
Keihänen-Ekstam Raija	Kirkkonummen Kansalaisopisto	Chiball-kurssi, Gotlanti 22-24.8
Kivekäs Heidi	Kansanvalistusseura	Looking for the innovations and new perspectives-konferenssi, Vilna, Liettua 24.-25.11
Korpela Satu	Etelä-Pohjanmaan Opisto	Temakonferenssi 8.-10.4. Tanskassa
Kronqvist Tytti	Västra Nylands folkhögskola	Kedja-symposium för danskonstnärer 10-12.5.08 Vilna
Kuusipalo Paula	Suomen kansanopistoyhdistys	Temakonferenssi 8.-10.4. Tanskassa
Kärnä Petra	Pohjois-Karjalan käsi- ja taideteollisuus ry	Formex-messut 27.-31.8.08 Tukholmassa
Lapiolahti Ulla	Karstulan Evankelinen Opisto	Kartulitruki-festivaali, Laupa, Eesti 15-17.8.08
Latikka Timo	Maaseudun Sivistysliitto ry	FNV:n klimatgruppenin avauskokous, Oslo, 2.12
Lattu Antti	Jyväskylän kristillinen opisto	Suomen sotaa käsittelevä teatteri- ja draamaprojekti Malärdalenin yliopiston kanssa 26.-29.5.08 Ruotsissa
Lillhonga Salla	Keski-Pohjanmaan kulttuuriopisto	Pohjoismainen Snoezelen konferenssi, Bålsta, Ruotsi 24-25.9.08
Lyytikäinen Anna	Kirkkonummen Kansalaisopisto	One small step-konferenssi, Odense, Tanska 15-17.9
Mäki-Lertola Sinikka	Turun suomenkielinen työväenopisto	Anagama-workshop ja keramiikkaseminaari 24.-30.8. Viro
Määttä Sirkku	Kansanvalistusseura	Development of adult education in municipalities in Lithuania-seminari, Vilna 23-25.11
Nuotio Tiina	Kansanvalistusseura	Development of adult education in municipalities in Lithuania-seminari, Vilna 23-25.11
Nyholm Mikaela	Finns Folkhögskola	Coaching-koulutus 16-17.1.2008, Tukholma
Nyström Karin	Svenska Österbottens Folkakademi	Stuebesök till Tamu, Kööpenhamina 18.-20.4.08
Näse Martin	Kronoby folkhögskola	Temakonferenssi 8.-10.4. Tanskassa
Ojala Marika	TJS Opintokeskus	Kvalitet i Coksnes laering 14.-15.5.08 Nynäshamn, Ruotsi
Oravakangas Aini	Raudaskylän Kristillinen Opisto	European conference of educational research, Göteborg, Ruotsi 10-12.9.08
Partanen Jenni	Maaseudun Sivistysliitto ry	Innovatiivisia oppimismenetelmiä käytännössä-kurssi, Tanska 21.-24.10
Pehkonen Anitta	OK-opintokeskus	Vertaisjärjestöjen pohjoismainen tapaaminen Oslossa 4.-6.6.08
Peltola Leena	Turun suomenkielinen työväenopisto	Anagama-workshop ja keramiikkaseminaari 24.-30.8. Viro
von Pfaler Henrik	Cityfolkhögskolan	Temakonferenssi 8.-10.4. Tanskassa
Poutanen Minna	Keski-Pohjanmaan kulttuuriopisto	Kehitysvammatyön verkostojen luominen Tanska 19.-23.5.08
Reko Timo	Maaseudun Sivistysliitto ry	Innovatiivisia oppimismenetelmiä käytännössä-kurssi, Tanska 21.-24.10
Ruoho Eija	Turun suomenkielinen työväenopisto	European Art Project and Conference on Outsider Art, 6-7.10, Tanska
Räntilä Veikko	Suomen kansanopistoyhdistys	Demokratisk dialog i praksis -seminari 2.-4.10.08 Tanska
Skog-Niemikallio Sirpa	Kirkkonummen Kansalaisopisto	Chiball-kurssi, Gotlanti 22-24.8
Szekely Radu	Västra Nylands folkhögskola	Temakonferenssi 8.-10.4. Tanskassa
Taylor Ulrica	FAMI rf	One small step-konferenssi, Odense, Tanska 15-17.9
Turtonen Tessa	FAMI rf	one small step-konferenssi, Odense, Tanska 15-17.9
Valke Ahti	OK-opintokeskus	Vertaisjärjestöjen pohjoismainen tapaaminen Oslossa 4.-6.6.08
Välimaa Tomi	Jyväskylän kristillinen opisto	Suomen sotaa käsittelevä teatteri- ja draamaprojekti Malärdalenin yliopiston kanssa 26.-29.5.08 Ruotsissa
Öhman Anna-Karin	Svenska Studiecentralen	Bok-och Biblioteksmässan 25-26.9.08
Östman Beatrice	Svenska Studiecentralen	Bok-och Biblioteksmässan 25-26.9.08

Liite 4
VSOP-koulutus ja seminaarit vuonna 2008

VSOP-KOULUTUS 2008	Paikka	Päättynyt 2008
YHTEENSÄ		
Pitkäkestoinen koulutus		
PD-pilotti	Heinola	
PD, den svenskspråkiga gruppen	Helsingfors/Vasa	
PD, Länsi-Suomi	Helsinki/Tampere	
PD, Pohjois-Suomi	Oulu	
Lyhytkestoinen koulutus		
Toimiva työyhteisö, Oriveden opisto	Orivesi	x
Toimiva työyhteisö, Espoon työväenopisto	Espoo	x
Toimiva työyhteisö, Pirkanmaan alueen opistot	Pirkanmaan alue	x
Toimiva työyhteisö, Kiteen ev. opisto	Kitee	x
Toimiva työyhteisö, Kauhavain-Järviseudun	Evijärvi	x
Toimiva työyhteisö, Jyväskylän setelelementti	Jyväskylä	x
Toimiva työyhteisö, Soisalo-opisto	Varkaus	
Toimiva työyhteisö, Alkio-opisto	Korpilahti	
Välfungerande arbetsgemenskap, Vasa arbis	Vasa	
Välfungerande arbetsgemenskap, Borgå Folkakademi	Borgå	
Johdatus tutkimukselliseen työtapaan	Turku	x
Vs-filosofia, historia ja ajassa uusiutuminen		
Vs-pedagogiikka		
KEKE-mentorikoulutus		
Seminaarit, keskustelutilaisuudet		
Oulun läänin ajankohtaispäivä	Oulu	x
Tulevaisuusdialogi	Helsinki	x
Itä-Suomen läänin ajankohtaispäivät	Savonlinna	x
Virtapiiri-seminaari	Helsinki	x
Länsi-Suomen läänin ajankohtaispäivä	Turku	x
Etelä-Suomen ajankohtaispäivät		

* osallistujat vuoden 2007 tilastossa

** olisi ollut lähes päällekkäinen opetusministeriön KEHO-seminaarin 16.10.08 kanssa

	Osallistujia yht.	naisia	Toteuttaja
	451	333	
	78	59	
20		14	Turun yliopisto
12		5	Åbo Akademi
23		21	Turun yliopisto
23		19	Turun yliopisto
	177	147	
(16)*		(12)*	Jyväskylän yliopisto
(61)*		(56)*	Jyväskylän yliopisto
28		27	Jyväskylän yliopisto
15		12	Jyväskylän yliopisto
17		13	Jyväskylän yliopisto
12		12	Jyväskylän yliopisto
25		16	Jyväskylän yliopisto
31		26	Jyväskylän yliopisto
11		10	Carolin
16		11	Carolin
22		20	Turun yliopisto
aloitus siirretään vuodelle 2009			
aloitus siirretään vuodelle 2009			
aloitus siirretään vuodelle 2009			
	196	127	
21		10	Oulun lääninhallitus ja VSY
55		40	VSY
22		14	Itä-Suomen yhteistoimintaryhmä ja VSY
65		42	VSY
33		21	Suomen lääninhallitus ja VSY
ei toteutettu**			

Liite 5 Vapaan sivistystyön tutkimuksen apurahat 2008

Hyväksytty VSY:n hallituksen kokouksessa 12.9.2008

Tutkija-apurahat				Myönnetään	
Nimi	Vs-organisaatio	Tutkimustyön nimi tai aihe	Tarkoitus	kk	€
Backa Peter	SSC	Samarbete mellan myndigheterna och den fria bildningen i Finland och Oregon		5	8 000
Biese Isa	Kuurojen kansanopisto	Ohjaukseen käytännöt kuurojen avoimen yliopiston opintojen tukemisessa	väitös/JyY	5	8 000
Halme Anna	Lahden kansanopisto	Suomalaisen kansanopistoliikeen sivistysidea ja omakuva 1889-1939	väitös/TuY artikkeleita	3	4 800
Nest Mauri	Päikkäneen kansalaisopisto	Eetoksesta jatkuvaan muutokseen? - kansalaisopistojen rehtoreiden ammatillisen identiteetin muotoutumisesta	väitös/TaY	3	4 800
Suihkonen Pentti	Jaakkiman kr. opisto	Opiston arvomaailma ja sen jalkauttaminen	PD-tutkinto	1	1 600
Suoraniemi Maria	Lahden kansanopisto	Strategian laatiminen ja toimeenpano kansanopistossa - strategiatyön mallia etsimässä	PD-tutkinto	2	3 200
Turtiainen Eeva	Kiteen Ev. Kansanopisto	Motivaation lisääminen matematiikan oppimispelien avulla	väitös/JnsY	5	8 000
				24	38 400

Kannustusrahat

Nimi	Organisaatio	Tutkimustyön nimi tai aihe	Tarkoitus	€
Hyvönen Tuija	Sastamalan Opisto	Opiston kielen opetuksen mallin rakentaminen: mm. arvot prosessiajattelussa ja evaluaation komponentit	PD-tutkinto	900
Kestinen Kristiina	Tampereen työväen-opisto	Kansalaisopiston sivutoimisen tuntiopettajan asema - sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen	PD-tutkinto	450
Lyytikäinen Anna	Kirkkonummen kansalaisopisto	Kestävän kehityksen integroiminen kansalaisopiston toimintaan ja opetuksen sisältöihin	PD-tutkinto	900
Majuri Minna	Tampereen työväenopisto	Kansalaisopiston sivutoimisen tuntiopettajan asema - sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen	PD-tutkinto	450
Rytkönen Olli	Kansallinen Sivistysliitto	Yksilön vastuu yhteisön toiminnassa	kand/HY	900
Vesalainen Anne-Maria	Seurakuntaopisto	Luovaa musiikkiteatteria ryhmälähtöisesti	lis/SibAka	900
				4 500

Liite 6 Yhteisjärjestön tuloslaskelma ja tase 2008

VARSINAINEN TOIMINTA	1.1. - 31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
Järjestötoiminta		
Tuotot		9 074,16
Kulut		
Muut kulut	-6 086,18	-14 572,96
Kulut yhteensä	-6 086,18	-14 572,96
Järjestötoiminta yhteensä	-6 086,18	-5 498,80
Projektit		
Tuotot	148 719,31	268 687,99
	148 719,31	268 687,99
Kulut		
Henkilöstökulut	-43 085,21	-109 388,16
Muut kulut	-105 634,10	-166 043,60
	-148 719,31	-275 431,76
Projektit yhteensä	0,00	-6 743,77
Hallinto		
Kulut	-8 478,27	-6 348,68
Hallinto yhteensä	-8 478,27	-6 348,68
Toimisto		
Tuotot	24 564,05	22 209,29
	24 564,05	22 209,29
Kulut		
Henkilöstökulut	-102 160,31	-94 258,47
Poistot	-607,73	-810,32
Muut kulut	-49 914,51	-43 358,89
	-152 682,55	-138 427,68
Toimisto yhteensä	-128 118,50	-116 218,39
EAEA		
Tuotot	104 274,40	80 639,00
	104 274,40	80 639,00
Muut kulut	-57 684,97	-36 409,24
	-104 274,40	-82 088,60
EAEA yhteensä	0,00	-1 449,60
NVL		
Tuotot	143 456,67	
	143 456,67	

VARSINAINEN TOIMINTA	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
Kulut		
Henkilöstökulut	-39 794,20	
Muut kulut	-99 932,39	
	-139 726,59	
NVL yhteensä	3 730,08	
Kansainvälinen toiminta		
Tuotot	27 989,33	127 095,57
	27 989,33	127 095,57
Kulut		
Henkilöstökulut	0,00	-33 032,79
Muut kulut	-27 989,33	-94 479,15
	-27 989,33	-127 511,94
Kv. toiminta yhteensä	0,00	-416,37
VSOP		
Tuotot	461 865,10	486 258,04
	461 865,10	486 258,04
Kulut		
Henkilöstökulut	-97 423,08	-103 213,10
Muut kulut	-364 442,02	-383 044,94
	-461 865,10	-486 258,04
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenmaksut	25 904,00	25 904,00
	25 904,00	25 904,00
KULUJÄÄMÄ	-113 048,87	-110 771,61
Sijoitus ja rahoitustoiminta		
Tuotot		
Korkotuotot	8 590,26	14 157,27
Kulut	-373,72	-262,17
	8 216,54	13 895,10
KULUJÄÄMÄ	-104 832,33	-96 876,51
Yleisavustukset		
Toiminta-avustus	111 000,00	111 000,00
TILIKAUDEN TULOS	6 167,67	14 123,49

TASE 31.12.2008		
VASTAAVAA	31.12.2008	31.12.2007
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kalusto	1 823,22	2 430,95
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	849,35	849,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Myyntisaamiset	237,36	58 500,00
Muut saamiset	746,37	22 133,77
Siirtosaamiset	0,00	6 210,02
Rahat ja pankkisaamiset	157 447,77	192 501,12
	161 104,07	282 625,21
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Toiminta pääoma	47 324,83	33 201,34
Tilikauden yli/alijäämä	6 167,67	14 123,49
	53 492,50	47 324,83
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	51 933,08	141 536,30
Ostovelat	12 978,40	35 824,99
Siirtovelat	38 020,77	40 247,00
Muut velat	4 679,32	17 692,09
	107 611,57	235 300,38
	161 104,07	282 625,21

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö – Samverkande bildningsorganisationerna ry:n jäsenille

Olen tarkastanut Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö – Samverkande bildningsorganisationerna ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2008 - 31.12.2008. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen vastuu

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyskysymyksiä ja että hallituksen jäsenet ja pääsihteeri ovat toimineet yhdistyslain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitykseni mukaan olen suorittanut tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoani varten.

Lausunto

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 14. päivänä huhtikuuta 2009

Keijo Kauppinen, KHT

Toimisto: BDO FinnPartners Oy, KHT-yhteisö Vattuniemenranta 2 00210 Helsinki

Liite 8

Yhteisjärjestön säännöt

1 § Yhdistyksen nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö – Samverkande bildningsorganisationerna ry, josta näissä säännöissä käytetään nimitystä yhteisjärjestö tai yhdis-tys. Yhteisjärjestön nimen epävirallinen lyhenne on VSY, ruotsiksi SBO, ja kielinä ovat suomi ja ruotsi. Pöytäkirja- ja rekisteröinti-kielenä on suomi. Yhteisjärjestön kotipaikka on Helsinki.

2 § Tarkoitus

Yhteisjärjestön tarkoituksena on edistää vapaata sivistystyötä sekä elinikäistä oppimista yhteiskunnassa.

3 § Toiminta

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhteisjärjestö

- toimii vapaan sivistystyön edunvalvojana yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa
- harjoittaa tiedotus- ja tutkimustoimintaa
- järjestää koulutustilaisuuksia vapaan sivistystyön henkilöstölle
- on yhteistoiminnassa alan ulkomaisten järjestöjen kanssa.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi harjoittaa julkaisutoimintaa, voi ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja sekä omistaa toimintaansa varten tarpeellista irtainta ja kiinteää omaisuutta.

4 § Jäsenet

Yhteisjärjestön jäseneksi voi liittyä vapaata sivistystyötä tai muuta aikuiskoulutusta edustava valtakunnallinen rekisteröity yhdistys tai säätiö, joka hyväksyy yhteisjärjestön tarkoituksen ja säännöt.

Jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen kokous.

5 § Jäsenen eroaminen ja erottaminen

Jäsenellä on oikeus erota yhteisjärjestöstä ilmoittamalla siitä yhdistyslain mukaisesti. Yhdistyksen kokous voi erottaa jäsenen yhteisjärjestöstä, jos jäsen on jättänyt täyttämättä ne velvoitteet, joihin se on yhdistykseen liittymällä sitoutunut.

6 § Jäsenmaksu

Jäseniltä perittävän vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta päättää yhdistyksen syyskokous.

7 § Hallitus

Yhteisjärjestön asioita hoitaa hallitus, johon kuuluvat puheenjohtajan lisäksi 6-8 muuta jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Hallitus valitsee keskuudestaan 2 varapuheenjohtajaa. Hallitus pyritään valitsemaan siten, että kaikki jäsenistöä edustavat vapaan sivistystyön oppilaitosmuodot ovat edustettuina. Hallitus voi tarvittaessa asettaa jaostoja tai toimikuntia niille antamiensa tehtävien hoitamista varten. Hallitus ottaa palvelukseensa ja erottaa yhteisjärjestön pääsihteerin.

Puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten toimikausi on kaksi valintaa seuraavaa kalenterivuotta.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä. Äänestykset ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

8 § Yhteisjärjestön nimen kirjoittaminen

Yhteisjärjestön nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja pääsihteerin, aina kaksi yhdessä.

9 § Tilikausi ja tilintarkastus

Yhteisjärjestön tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajille viimeistään neljä viikkoa ennen kevätkokousta. Tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen kevätkokousta hallitukselle.

10 § Yhdistyksen kokoukset

Yhdistys pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Yhdistyksen kevätkokous pidetään huhtikuukuussa ja syyskokous marras-joulukuussa hallituksen määräämänä päivänä.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhteisjärjestön kokous niin päättää tai kun

hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä hallitukselta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii. Kokous on pidettävä kolmenkymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun vaatimus sen pitämisestä on esi-tetty hallitukselle. Jokaisella jäsenellä on oikeus lähettää yhteisjärjestön kokouksiin kaksi edustajaa, joilla kummallakin on puhe- ja äänivalta. Yhteisjärjestön kokouksissa on jokaisella jäsenen edustajalla yksi ääni.

11 § Yhteisjärjestön kokousten koollekutsuminen

Hallituksen on kutsuttava yhteisjärjestön kokoukset koolle vähintään neljätoista vuorokautta ennen kokousta jäsenille osoi-tetulla kirjallisella kutsulla.

12 § Varsinaiset kokoukset

Yhteisjärjestön kevätkokous pidetään hallituksen määräämänä päivänä huhti-toukokuussa. Kevät-kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

Kokouksen avaus

- Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkistajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa.
- Todetaan kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus.
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
- Esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilin-tarkastajien lausunto.
- Päätetään tilinpäätöksen vahvistami-sesta ja vastuuvapauden myöntämi-sestä hallituk-sen jäsenille ja muille vastuuvollisille.
- Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Yhteisjärjestön syyskokous pidetään marras-joulukuun kuluessa hallituksen määräämänä aikana. Syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

Kokouksen avaus

- Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri ja kaksi pöytäkirjan tarkistajaa, tarvittaessa

kaksi ääntenlaskijaa.

- Todetaan kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus.
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
- Vahvistetaan jäsenmaksu, toimintasuun-nitelma sekä talousarvio.
- Päätetään hallituksen jäsenten luku-määrästä joka toinen vuosi.
- Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet sekä jokaiselle jäsenelle henkilö-kohtainen varajä-sen seuraavalle kaksivuotiskaudelle joka toinen vuosi.
- Valitaan yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat.
- Käsitellään hallituksen laatima se-lonteko aikuiskoulutuspolitiikan ajankohtaisista asioista.
- Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen kevä- tai syysko-ouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjal-lisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

13 § Sääntöjen muuttaminen ja yhteis-järjestön purkaminen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhteisjärjestön purkamisesta on tehtävä kah-dessa sääntömääräisessä kokouksessa, joiden välillä saa olla korkeintaan yksi vuosi.

Yhteisjärjestön purkautuessa käytetään yhteisjärjestön varat yhteisjärjestön tarkoituksen edistämiseksi yhdistyksen purkamisesta päät-tävän jälkimmäisen ko-kouksen määräämällä tavalla.

VAPAA SIVISTYSTYÖN
YHTEISJÄRJESTÖ
SAMVERKANDE BILDNINGS-
ORGANISATIONERNA
FINNISH ADULT EDUCATION
ASSOCIATION

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö
Annankatu 12 A 15
00120 Helsinki
www.vsy.fi

